

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

Letališče v Ljubljani zagotovljeno

Komisijski ogled letališča je ugotovil, da je zemljišče za to zelo pripravno — Z gradbenimi deli se bo takoj pričelo

Ljubljana, 10. marca.
Z graditvijo aerodroma, ki smo o njem že obširno pisali in ki nas zveže po najhitrejši poti z vsem svetom, obenem bo pa tudi najučinkovitejša obramba proti sovražnim napadom iz zraka, z letališčem je torej vendar resnica. Včeraj dopoldne so se namreč na magistratu zbrali zastopniki Aerokluba in oblasti, da se posvetujejo o tej pereči zadevi ter ogledajo tudi teren. V komisiji je zastopal banko upravo sam podban g. dr. Pirkmajer, komando vazduhoplovstva v Novem Sadu sta zastopala polkovnik dr. Drakulić, a ljubljansko divizijsko komando artiljerijskih polkovnikov Jovanović, mestno občino podžupan g. prof. Jarc in načelnik gradbenega oddelka g. ing. Bevc s svetnikom g. Čehunom, inčinitorja aerodroma naš agim Aeroklub je pa zastopal njegov predsednik in obč. svetovalec g. Rado Hribar.

Ko je g. Rado Hribar navzoče pozdravil, je orisal potek dosedanjih akcij ter poudarjal potrebo aerodroma s tujsko-prometnega in državobrambene stališča. Aeroklubu je uspelo od ministrstva financ izposlovati 900.000 Din podpore, da se lahko takoj prične s pripravljalnimi deli ter z izgradbo hangarjev in drugih pripravnih del. Vojaška uprava bi svoje zgradbe zgradila sama, z deli se pa lahko prične takoj, če tudi dravska banovina pozna velikanski pomen zračnega prometa in obrambe za svo banovino ter nakloni potrebno podporo, prav tako je pa utemeljeno pričakovanje, da mestna občina kupi za aerodrom potrebni svet. Kakor znano, je za aerodrom izbrano kakih 50 ha zemljišča sedanega vojaškega vežališča tik železniške proge onstran Nev. Marije v Polju. Vsi načrti so že gotovi, a prostor je tako primeren, da bi ga bilo treba samo splanirati in posekati nekaj gozda.

Podžupan g. prof. Jarc je izjavil, da je mestna občina že stopila v stik z občinami in lastniki zemljišč, vendar pa še niso doseženi zadovoljivi rezultati. Županstvo pri Dev. Mar. v Polju je namreč sporočilo, da lastniki zahtevajo po 15 Din za kvadratni meter tega pustega in nerodovitnega sveta, ki je primeren zgolj za slab pašnik in vreden kvečjemu po 3 Din za m². Z njegovim predlogom, naj se takoj uvede razlastitveno postopanje po čl. 33. zakona o zrakoplovstvu, so soglašali vsi navzoči.

Najstarejši Ljubljančan na rotovžu

Na magistratu imajo zdaj 1700 let starega Emončana, ki so ga izkopali na stavbišču Trgovske akademije

Ljubljana, 10. marca.
Podrobno smo že poročali o zanimivih izkopaninah na stavbišču Trgovske akademije, kjer so našli tudi krsto iz peščenca z izvrstno ohranjenim Emončanom, ki je danes star že 1700 let. Napisali smo tudi, da so vse izkopanine na pometju mestne občine ljubljanske po novem pravilniku za varstvo Ljubljane last občine, hranijo jih pa še vedno v muzeju, ker v mestni hiši ni niti prostora niti strokovnjakov za študij teh zgodovinskih spomenikov. Direktor muzeja g. dr. Josip Mal je pa imel prav srečno misel in je najdeni sarkofag z okostjem takoj ponudil magistratu, naj ga postavi pod krasno restavrirane arkade v avli mestne hiše. Takoj, ko se je najstarejši Ljubljančan pripeljal na magistrat, ga je v spremstvu direktorja gradbenega urada g. inž. Prelovška pozdravil tudi mojster g. univ. prot. Plečnik, in že se je v njegovi glavi porodil načrt, da krsto postavi na nizke polirane kamnite stebre, ter jo pokrije s stekleno ploščo, da bo košeni moč videti z vso bomo prikladno prazne steklenice, četrtaka brez vrednosti in leščerbe brez olja.

Pozneje niso več izkopali posebnih znamenitosti, pač so pa odkrili še zanimivejši spomenik v bližini sarkofagovega najdišča. Majhen kamnit kapitel se je izvalil iz črne zemlje in ko so ga v muzeju osnažili, so šele spoznali njegovo znamenitost. Okrog 30 cm široki in, ker je nekoliko odbit, le 15 cm visoki kapitel je namreč okrašen s tako imenovano pletovčasto ornamentiko. Kamniti trakovi se namreč pletajo, kakor to vidimo na zgodnjeislamskih arhitektonskih okrasih, a tudi na starosrbskih cerkvah in manastirih, n. pr. v Kaleniču. Posebno mnogo je najdb s tako ornamentiko v Dalmaciji, zato jo pa smatrajo za značilno tudi za starohrvatski slog. Pri nas smo dosedaj našli le en podoben spomenik, in sicer na Mirju pčlega pol metra visoko kamnito žaro za pepel mrlca. Zato ima obliko iz protja pletene košare in je na sredi prešinjena s pasom, na katerem je tablica za ime pokojnega, a imena na tej tablici niso našli. Interesantni kapitelček je iz dobe preseljevanja narodov in naznačuje propast rimske ornamentike, ki se je iz nje razvila tudi omenjena starohrvatska, še mnogo več pa pomeni za nas njegov material. Pravkar najdena glavica stebra je namreč iz našega temnega podpečana, ki je iz nje, ga izklesan tudi kraljev spomenik pred magistratom. Domači kamen kapitela je torej dokaz, da je bila tudi v težkih časih propada rimskega imperija in v viharjih preseljevanja narodov pri nas prav visoka kultura, ko so znali emonski obrtniki tako lepo obdelovati domači kamen.

Narodni svet se bo sestal tudi proti volji vlade

Velenemški predsednik dr. Straffner je sklical za sredo plenarno sejo parlamenta v svrhu izvolitve novega predsedstva — Huda zadrega Dollfussove vlade

Dunaj, 10. marca. s. Sklep predsednika dr. Straffnerja, da bo sklical za sredo plenarno sejo parlamenta, kakor tudi razni poskusi socialnih demokratov in narodnih socialistov, da bi odšli in onemogočili od vlade izdano naredbo, je notranjo krizo še bolj poostribo. Iz zunanjih dogodkov večerajšnjega dneva se da sklepati, da se bodo v kratkem reševala zelo važna vprašanja političnega značaja. Vodičelj krščansko socialne stranke so se posvetovali večeraj skoro ves dan v strankinem tajništvu brez navzočnosti zveznega kancelarja. Na seji se je razpravljalo o položaju, ki je nastal po sklepu bivšega predsednika parlamenta dr. Straffnerja, dalje o nevarnostih imunitacije od vlade zaplenjenih proglasov in člankov v opozicijskih listih, za katero stremijo razni deželni zbori in končno o situaciji, ki je nastala zaradi tega, ker so socialni demokrati kakor tudi narodni socialisti napovedali množinske akcije.

Okoli polnočnega se je vršila v uradu zveznega kancelarja konferenca, ki so se je udeležili državni tajnik za javno varnost Fey, policijski predsednik dr. Wrangl in šef državne policije. Na tej seji je bilo sklenjeno prepovedati tudi vsa društvena zborovanja. O tej prepovedi je policijsko ravnanje izdalo komunikacijo, ki pravi, da so hoteli prireditelj s tako velikim številom zborovanj — s pretvezo, da so to društvena zborovanja — obiti prepoved splošno dostopnih zborovanj in so s tem posredno ogražali javni mir in red. Zaradi tega je policija ta zborovanja prepovedala in ukrenila vse potrebno za vzdrževanje mira in reda.

Seja senata

Beograd, 10. marca. Danes dopoldne je imel senat sejo, na kateri je po kratki razpravi v načelu in podrobnostih odobril predlog društvenega zakona. Pred prehodom na dnevni red je predsednik sporočil, da je predložil senator Dimitrije Ilićević predlog zakona o pobijanju korupcije v javni službi. Nadalje je obvestil senat, da je predsednik finančnega odbora senata dr. Benjamina Superina podal ostavko. Finančni odbor se je zaradi tega na novo konstituiral in izvolil za predsednika senatorja Deke Popovića, za podpredsednika pa dr. Ljubomira Tomašića. Danes dopoldne ob 5. se bo vršila druga seja senata, na kateri bo senat razpravljala o paktu Male antante. Seja bo zelo svečana in jo bodo prenašali tudi po radiju. Poleg zunanje ministrice dr. Jelićeva bodo na tej seji govorili tudi senatorji gg. Emilio Gavril, Ivan Hribar, dr. Močilo Ivković, dr. Ivan Majstrovic, dr. Mažuranić in dr. Frangeš.

Kitajska ofenziva

Peking, 10. marca g. Po zadnjih vesteh iz kitajskega glavnega stana se vrši v Džeholu velika bitka. Kitajci so na vsej fronti pričeli ofenzivo proti Japoncem. Pri Kupajku so se morali Japonci po hudem boju umakniti proti Luanpingu. Nato so Japonci izvedli protinapad, ki so ga podpirala letala z bombami. Japonci navajajo, da so izgubili pri tem 200 vojakov in trdijo, da so Kitajci pustili pri nenadnem protinapadu nad 4000 mrtvih in ranjenih na bojišču. Med četami iz Mandžukua je bilo baje do 10 tisoč žrtev. Izmed 50 japonskih tankov ji je 10 zašlo na mine in zletelo v zrak.

tilerijski Zvonimir Svoboda, Evgen Kuric, Vilko Vereš, Ignac Furlan, Ivan Pš. Edvin Bot, Danilo Trampuz, Rudolf Steger, Miha Bajd, Dragotin Gruber, Božo Poček, Franjo Smigovec, Dragotin Hel, Vladimir Tavzes in Josip Simon, konjeniki Stanko Turk, Rudolf Kiler, Vladislav Mazur in Drago Globočnik, zrakoplovni Egon Žitnik, artiljerijski tehničar Jaromir Gregorič, geodetski Veljko Glanc, sanitetni dr. Jakob Kauf in Ludvik Medvedšek, v čim poročnika vojnega broda I. klase poročnik I. klase Josip Černi in Franc Kozjak in Slavoljub Pikel, v čim inženjerskega kapitana I. klase inženjerskega kapitana II. klase Milen Spicer in Ivan Spalek, v čim kapitana II. klase poročniki pehotni Franjo Sunk, Cedomir Tapavec, Rajko Plavšić, Ervin Rataj, Zdravko Seručar, Jaroslav Zak, Ivan Knežević, Anton Magas, Karlo Dolinšek, Josip Pletikos, Rudolf Pirš, Anton Hajm, Bruno Kersnik, Karel Zavec, Robert Pišel, Ivan Hitrec, Adolf Vesel, Slavko Bjelejac, Ivan Brajdrič, Ljubo Segedin in Srečko Rok.

Brezuspešna intervencija dr. Dollfussa

Ta korak je izzval v vladnih krogih silno razburjenje. Zvečer je prišel v parlament zvezni kancelar dr. Dollfuss osebno in je imel s predsednikom dr. Straffnerjem daljši razgovor. Zvezni kancelar mu je še enkrat obrazložil znano stališče vlade, da Narodnega sveta ni mogoče sklicati, ker brez predsedstva ne obstoja. Obenem je opozoril dr. Straffnerja na morebitne posledice sklicanje parlamenta. Kljub temu je dr. Straffner vztrajal pri sklicanju.

Dunajski deželni zbor proti vladi

Dunaj, 10. marca. Sinoči se je sestal dunajski deželni zbor in po burni razpravi sprejel resolucijo, ki poziva dunajskega župana kot deželnega glavarja, naj zahteva od vlade takojšnjo ukinitev protustavnih odredb. Predsednik Delavske zbornice Weigel je izjavil, da so strokovne organizacije odločene do zadnjega moža braniti ustavo.

Gradnja asfaltnih cest

Beograd, 10. marca. Ministrstvo za zgradbe sestavlja velikopotezen načrt za zgraditev modernega cestnega omrežja. V prvi vrsti je namenavana zgraditev asfaltnih cest Beograd — Zagreb s poznejšim podaljškom do Ljubljane odnosno Maribora, nadalje Beograd — Novi Sad — Subotica in Beograd — Pančevo — Vršac ter neposredno moderna asfaltna cesta vzdolj jadranske obale. Za zgraditev teh cest so v glavnem že izdelani načrti in pogoji za licitacijo, ki se bodo vršile predvidoma v najkrajšem času. Ta akcija je v zvezi z velikopotezno akcijo za zaposlitev brezposelnih. Stroški se bodo deloma krili iz velikega mednarodnega posojila, ki ga organizira Društvo narodov in od katerega bi po dosedanjih dispozicijah odpadlo na Jugoslavijo 7 milijard Izgraditev cest pa je važna tudi zaradi povzdiga tujskega prometa, zlasti pa za olajšanje in povečanje avtomobilskega prometa z inozemstvom.

Zopet bombni atentati v Bolgariji

Sofija, 10. marca. V Šumencu so bili večeraj izvršeni bombni atentati na tamkajšnje delavske organizacije. Tri bombe so eksplodirale pred stanovanji treh delavskih občinskih zastopnikov, tri pa so vrgli v tajništvo delavske stranke, kjer pa k sreči niso eksplodirale. Človeških žrtev ni bilo. Materialna škoda, nastala od eksplozije, pa je precej velika.

Dva obupanca v Ljubljani

Ljubljana, 10. marca.
Nekako pred 11 dnevi smo poročali, da je skočila v Grubarjev prekop neka ženska, katere trupla pa niso našli, ker ga je voda odplavila. Davi se je po mostu naglo razširila vest, da je ponoči skočil v silno narasli Grubarjev prekop neki moški in utonil.

Odgoditev kazni Brodarju in tovarišem zavrjena

Beograd, 10. marca. v Državno sdišče je odklonilo prošnjo, ki sta jo vložila v imenu več obtožencev župnik škrc in Janez Brodar za odgoditev nastopa kazni, na katero so bili obsojeni od državnega sodišča. Vsi obsojenci so bili že prepeljani v državno kaznilnico v Sremski Mitrovici.

Baje gre za žilnetega poštnega uradnika Ivana Koširja, rojenega v Ljubljani. Moč je bil zadnje čase precej potr — govori se, da je podpisal menico, ki je bila izročena. Zato se je vdal pišaji in je bil večkrat vinjen. Sinoči je bil v družbi nekoga veseljaka, s katerim je pridno poplavljal. Košir je bil zelo potr in dejal je znanost, da bo skočil v Grubarjev kanal.

Napredovanja v naši vojski

Napredovali so: v čin podpolkovnika majorja pehotni Otmar Erdelj in konjeniški Srečko Kuršnjak, v čin majorja kapitani I. klase artiljerijski za generalštabne posle Franc Stropnik, pehotna za generalštabne posle Vladimir Kalebek in Peter Tomc, pehotna Josip Kopačin in Franjo Učar, konjeniški Miroslav Nežmah, inženjerski Dragotin Gaberšek, zrakoplovni Pavel Cencič, Ferdo Gradišnik, Gustav Koranč, Jerolim Novak in Zdenko Gorjup; v čin strokovnega majorja kapitana I. klase Otmar Dietrich, v čin strojnega majorja kapitana I. klase Rudolf Širok in Ivan Bakrčič, v čin majorja mornarice kapitan I. klase dr. Franjo Vizjak, v čin kapitana fregate kapitani korvete Ivan Kober, Vladimir Labaš, Anton Klinar in Ciril Vilfan, v čin kapitana korvete poročniki bojnega broda I. klase Zdenko Helenbach, Anton Lenarčič, Julij Sachs, Anton Vekarič, Zdenko Papež, Karel Levičnik in Leon Zakarja; v čin kapitana I. klase kapitani II. klase artiljerijski za generalštabne posle Vekoslav Kolba, pehotna za generalštabne posle Stefan Kos in Jecip Hofever, pehotni Anton Lovrič, Ljodslav Križ, Vladimir Prikril, Viktor Markovič in Rudolf Marn, ar-

Včeraj je Sara naplavlila v občini Suha dol pri Luki pri Zidanem mostu neznanu utopljenko, katere identitete niso mogli ugotoviti. Domnevali so, da gre najbrž za Francisko Kučičevo, ki je skočila v Grubarjev prekop. O tem so obvestili njene sorodnike iz Ljubljane. Sorodniki sicer Kučičeve po obrazu niso spoznali, ker je truplo ležalo še skoraj 14 dni v vodi, pač pa po obleki in po pretrani, ki ga je imela na roki. Njeno truplo so pokopali v Loki.

Vremensko poročilo JZSS

Krajška gora: Temperatura 0, mirno, jasno, senj 25 cm.
Med: Temp. +1, oblačno, mirno, 10 cm, led.
Bohinj: Temp. +2, jasno, južno, 10 cm senja.
Zelenci: Temp. —2, oblačno, sinoči, sever, snega na podlagi 10 cm priča, brez podlage 70 cm, sneg zmerno zgoraj priča, snuka dobra, izgleda za nedolgo in smešne tane dobiti.

Konferenca obrtniških zbornic

Beograd, 10. marca. p. Danes se v Beogradu sestanejo zastopniki obrtniških zbornic. Dnevni red sestanka je zelo obsežen. Med drugim bodo razpravljali o likvidaciji imovinskih in personalnih zadev dosedanjih skupnih zbornic, o statusu obrtniškega zbornic, o skupnem stališču glede obrtniškega zakona, o organizaciji skupnega sodelovanja obrtniških zbornic, o zavarovanju obrtnikov, o razdelitvi poslov na obrtniško, trgovsko in industrijsko panogo, o unifikaciji zborniških taksnih pravilnikov td.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize. Amsterdam 2305.40 — 2316.76.
Berlin 1360.26 — 1371.05, Bruselj 803.02 do 806.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London 199.75 — 201.35, Pariz 225.88 — 227.—, Praga 169.79 — 170.65, Trst 291.29 do 293.69, Avstrijski šiling v privatnem klirin gu 9.10.
INOZEMSKA BORZE
Curih. Pariz 20.38, London 18.05, Bruselj 72.45, Milan 26.325, Madrid 43.55, Amsterdam 208.—, Berlin 122.91, Dunaj 72.83 do 57.905, Sofija 3.70, Praga 15.32, Varšava 57.50, Bukarešta 3.06.

Lombar obsojen na dosmrtno robijo

Sodba je bila izrečena pozno ponoči — Razlogi obsodbe

Ljubljana, 10. marca. Včeraj se je razprava proti Lombarju nadaljevala in zaključila. Še za nobeno obravnavo ni vladalo v Ljubljani tolikšno zanimanje. Z dopoldne so bile vse vstopnice — razdelili so jih okoli 300 — razgrajene. Začetek je bil napovedan za 16. uro, že mnogo prej pa se je nabralo pred sodnico več sto ljudi. Zaradi prenapolnjenosti dvorane pa je predsednik zabranil nadaljni nastop in so morali ostati tudi ljudje, ki so imeli vstopnice na cesti. Celo novinarji so si komaj priborili vstop v dvorano. Mnogi pa se ni dala razgledati. Pred vstopom v sodnico je več sto ljudi vzdržalo do konca in so izražali vsakega, ki je prišel s sodnice, kako gre razprava. Po ponoči so nekateri najbolj goreči splezaljo po zidu do prvega nadstropja, da so vsaj skozi okna videli v dvorano.

V začetku razprave je zagovornik dr. Prien vprašal sodni dvor, da-li bi se dalo iz oblike razprave ugotoviti, od katere strani je bil žrtvi zadan udarec. Sodnik je odgovoril, da od strani po desni strani obraza. Zagovornik je izjavil, da je Lombar levičar in bi se moral od izvedenca dognati, če je z levico mogel tako močan udarec na desno stran. Lombar je izjavil, da na lovu strelja z levico, česar pa predsednik ni verjel.

Zasliševanje prič

Priča Imbrišević Husein je zmedeno pripovedoval, da je videl ranjkega z Rukavino proti polnoči v Kolodvorski ulici in je bilo to po njegovem mnenju 15. oktobra. Pozneje se je izkazalo, da je to nemoženo, ker takrat Rukavine sploh ni bilo v Sloveniji in je tudi Vojnikovič bil tedaj že skoro tri tedne mrtel. Blagajnik gasilskega društva na Vrhniki, Zitko je namreč kot priča izjavil, da so 15. oktobra napravili z Imbriševićem kupčijo. Sodni izvedenec dr. Suher je izjavil, da se iz oblik rane ne da sklepati, kako je bil storjen zločin. Priča Utarečič je izjavil, da mu je Lombar kazal fotografijo Vojnikoviča kar Lombar zavrne, češ, da je laž. Priči Dolničarju iz St. Vida je Lombar rekel: kaj pa je meni enega človeka ubiti, če se izplača.

Ponovno zaslišani Kremenar je izjavil, kako sta ga Korošec in Lombar Anton na pustni torek pri Slamiču in še na Lombarjevem domu nagovarjala, naj prekliče svojo izpoved proti Lombarju in naj ga pred sodniki prosijo odpustitve, češ, da je prvi izpovedal v pisanosti. Za plačilo je dobil od Korošca tihotocot.

Govor državnega tožilca in zagovornika

Državni tožilec in zagovornik sta predlagala nov dokazni material, ki ga je pa sodišče zavrnilo, nakar so se začeli plačoyer. Dr. Fellacher je začel svoj govor ob 18.40 in ga je končal ob 21.20. Omenil je, da je to največji zločin, ki se je zgodil v zadnjem desetletju v Sloveniji. Vojnikovič je bil ugleden mož, ki je sklenil z Lombarjem prav iskreno tovarštvu, ker se mu je izdal za študenta. Iz Bosne mu je prinašal razna spominška darila, tako, da je celo njegova žena rekla, da se temu čudi, ker njej ni nikdar ničesar prinesel. Kadar je prišel v Ljubljano, ga je Lombar spremljal. Tudi usodnega dne je šel Vojnikovič k Lombarju, od takrat pa manjka za njim vsaka sled, in so ga našli šele kot truplo v ponikovalnici. Prav nobenega dvoma ni, da je Lombar umoril Vojnikoviča. Lombar sedi mirno, kakor kip in ga zavidam za njegove živce. V zaporu je našel sredstva, da je izdal kazenski list »Robijaš«. Za Lombarja se točno ve vsaka ura, kje je bil po umoru, le za kritični popoldan ne more podati alibija. Močno ga je obremenila lastna sestra Mihaela, ki ga je videla doma v drugačni obleki, kakor trdi Lombar, ki da je bil tisti čas pri Figovcu. Lombar ni mogel oporeči visokih izdatkov po umoru. Predlaga kazen po obtožnici.

Zagovornik je v 2 uri 20 minut trajajočem govoru zavračal in izpodbijal obtožnico. Rekel je, da sta glavni priči Kremenar in Pepevnik neverodostojni, ker sta podvrženi zunanji vplivom. Zameri državnemu tožilcu, da je skušal vse razbremeniti priče spraviti v zapor, čemur pa je dr. Fellacher ugovarjal, da je to storil le pri Maliju, pri drugih pa nalašč ni hotel, da se ga ne bi smatralo za krvoloča.

„Nedolžen sem“

Predno se je sodni dvor umaknil v posvetovalnico, je Lombar izjavil: Jaz sem nedolžen. Jaz nisem umoril Vojnikoviča. Če me gospodje sodniki obsodijo, se bo zgodil justični umor.

Obsodba

Posvetovalanje sodnega dvorca je trajalo 1 uro 10 minut in je bila ob 24.50 razglašena obsodba:

V imenu Nj. Vel. kralja Aleksandra, Lombar je kriv, kakor mu to očita obtožnica in se kaznuje na dosmrtno robijo. Navzoča Lombarjeva žena je pri tem glasno zahtevala. Lombar pa ji je rekel: Du nicht weinen! Predsednik je prečital razloge obsodbe, Lombarjeva žena pa je ihtela govorila: Jaz ga bom ubila.

Razlogi

V razlogih je rečeno, da je sodišče prepričano o tem, kar je Lombar govoril drugim kazencem in smatra kot dokazano, da se je Vojnikovič, ko je prišel v Ljubljano, napotil od Amerikana k Lombarju in šel z Lombarjem po večni poti proti Koozem. Kjer sta ju videli prič Polona Šetina in Ivan Zupanc, ki sta točno opisali pokojnega, dočim jima je bil Lombar

znan. Njuna izpoved je popolnoma resnična in se je moglo to zgoditi le 29. septembra popoldne. Obtoženec je skušal krčevito dokazati svoj alibi, kar se mu pa ni posrečilo. Velika nasprotstva je pokazala zlasti izpoved sestre Mihaele, ki ga je videla v »pumparicah« od sam pa trdi, da je bil v črni obleki. Soferji, ki se nanje sklicuje Lombar, zanikajo, da bi bili z Lombarjem kritičnega popoldne pri Figovcu. V poznejši alibi navedena priča dr. Štiglič ga je pustila popolnoma na cedilu. Da bi se igral njun otrok s patrono, ki da mu jo je dal Lombar, zanikata oba zlastičan. Glede pričevanja Malija sodišče ni moglo verjeti tej silno važni okolnosti, ker je Mali prvotno drugače izpovedal. Obtoženec je imel kmalu po dogodku izredno veliko denarja. Trdi sicer, da ga je dobil od raznih oseb, zlasti od žene, kar pa ni mogoče, ker je ta prenela zadušila, da bi mogla kaj dati možu. Trditvi, da je vzel materini iz

Svečano zborovanje gorenjskih učiteljev

Odlikovanje dveh zaslužnih prosvetnih delavcev — Slovenstvo in jugoslovenstvo

Kranj, 9. marca. Na zborovanju Kranjskega učiteljskega društva, ki se je vršilo v torek popoldne na deski šoli v Kranju, je prevladovalo izredno svečano razpoloženje, ki se je zrcalilo tudi v okusno okrašeni dvorani. Udeležba učiteljskega društva je bila neobičajno visoka, saj je šlo za odlikovanje dveh zaslužnih prosvetnih pionirjev: našega simpatičnega učiteljskega veterana, ravnatelja Janka Žirovnika in agilnega Josipa Bertončija, upravitelja šole v Kovorju. Takoj po uvodnem nagovoru predsednika društva Lapajeta je v izbranih besedah izpregovoril odlikovane sreski načelnik dr. Franc Ogrin, ki je zlasti poudarjal njuno bogato izvenskolo delovanje pri sokolstvu, sadjereji, čebelarstvu in narodnem gospodarstvu vobče. Opisal je ravnatelja Žirovnika še posebej kot velikega ljubitelja naše slovenske pesmi, kot pevovodjo in pevača. Kljub 50 letom aktivne službe je on še vedno pravi orjak na duhu in telesu, ter vodi kranjsko podružnico SVD. Poudarjajoč, da nas mora vse prevečati iskrena in nesebična ljubezen do naše skupne domovine Jugoslavije, je pripeljal na tem Žirovniku red jugoslovenske krone 4. stopnje in Bertončiju red sv. Save V. razreda. Odlikovanca sta se za priznanje zahvalila s prošnjo, da se izrazi njuna zahvala na najvišjem mestu. V imenu učiteljskega društva je izrazil čestitke obema upraviteljem Lapajeta, nato pa je tov. Žirovnik povedal to in o prigrado izza svojega učiteljskega službovanja v št. Vidu nad Ljubljano in v Borovnici. Zlasti je poudarjal važnost kmetijsko-nadaljevalnih šol.

Svečani akt je bil s tem zaključen in učiteljsko je prešlo na dnevi red. Dr. Cepuder je kot gost predaval o slovenstvu in jugoslovenstvu. Njegov slajden referat je bil pravi trijumf dokazov za linijo jugoslovenstva in obenem porazen zaključek za samoslovenstvo, ki pomeni naš narodni pogin. Vprašanje slovenstva in jugoslovenstva je kot problem sam po sebi prav za prav

postelje 500 Din, sodišče ne verjame, ker je dokazano, da so Lombarjevi hranili denar v blagajni. Korošec in Mihaela sta šele pozneje izpovedala svoji izpovedi obtoženo v prid. Ko je prišel umorjenec brat Muniš k Lombarju povpraševati glede beata, se je Lombar čudno vedel, češ, da ga to nič ne briga in da je šel Vojnikovič najbrž v Italijo. Ko mu je bila napovedana aretacija, je takoj rekel: Vem da me iščete in čakaj. Največji indic, ki govori proti Lombarju je, da je prišel Vojnikovič do Lombarjeve hiše, od tu pa manjka vsaka sled za njim. Sigurno bi se vrnil k Amerikancu, kakor so to storili njegovi tovarniši. Sorodniki so začeli takoj ugibati, kje je Smail in so takoj napravili ovsadbo ter je takoj padel sam na Lombarja. Sodišče je popolnoma prepričano o Lombarjevi krivdi. Za ta delikt je določena kazen smrt na večletni ali dosmrtni robiji in je sodišče izbralo drugo kazen. Ko je predsednik izjavil, da je obtoženec kriv, se je Lombar sesedel.

Obrazložitev razsodbe je trajala do pol dveh zjutraj. Takoj ko je predsednik začel čitati sodbo, je 6 jetniških paznikov obstopilo Lombarja. po čitanju so pa obsojenca uvelikli in ga odvedli v sodne zapore. Lombar bo najbrž zaprt v Mariboru.

anahronizem. Je to čisto praktično vprašanje, vprašanje našega kruha. Govornik navaja zgodovinske momente, ne izpušča izjav dr. Kreka in dr. Korošca in ugotavlja, da Slovincem manjka širokopoteznosti in samozavesti, ki brez naslonitve na sosedo ne bi vzdržali. V narodnem gospodarstvu smo celo prekulturni, kar je zopet točka našega pasivnega značaja, ki najbolj ogroža slovenstvo. Jugoslovenstvo ne zanika kulturnih in jezikovnih razlik in odklanja kakršnokoli nasilno spajanje, kakor tudi namerno povdajanje in smoteno vzgajanje onega, kar nas razdvaja. Edinstvo države je najboljšje jamstvo za naš skupni napredek. Zavedajmo se, da smo del državnega naroda in ne zaigrajmo leta 1918. s kakim meglemin, nejasnim fantomom. Jugoslavija ima prostora še za 14 milijonov prebivalcev, toda izven mej dravske banovine. Separatizem mora izzvati separatizem povsod in kmalu bomo imeli doma dovolj ljudi — toda brez kruha! Vsak trezno misleč Slovenec mora izprevideti, da je naša, kakor tudi bodočnost neodrešenih bratov in sester le v skupni, močni, edinstveni domovini Jugoslaviji.

Viharni vzdikanje je najboljši dokaz, kako misli učiteljsko, ki mu je edinstvo naroda in države osnova vsega delovanja. Po vzpodbudnih nagovorih tov. Horvata in Štefeta so razpravljali navzoči o raznih okrožnicah, dopisih in stanovskih zadevah, zlasti o zaščiti članstva, stalnosti državne uradnosti. Podmladku Jadranske strazhe, o zbirkah po šolah, nato pa je referiral kmetijski referent Josip Sustić o sodelovanju šole s kmetijskimi korporacijami in obilnosti. Iznesel je lepo vrsto misli in predlogov, ki se bodo v okviru možnosti tudi uveljavili. Referent je objubil ciklus predavanj kmetijskega značaja. Po obravnavanju nekaterih slučajnosti se je razvila pri skupnem obedu prav prijetna zabava, ki ga je posebno dvignil zdravi humor ravnatelja tov. Žirovnika.

Dame z zelenimi klobuki

Snoči je uprizorila naša drama novo francosko veseligr

Ljubljana, 10. marca. Druga karakterna veseligr iz tragikomnega življenja postarjega čenstva: po Poljakini Nalkowski zdaj Francozinja Germaine Acremontova v družbi moža Alberta.

Krotka, vsesok spodobna, malo navajna, malo sentimentalna, precej groteskna, v celum ljubeziva in iz izvrstnimi igralkami in igralci vedno v prav zabavno igrano. Nalkowska je napisala veseligr z izključno ženskim osebam; le z vrta se je čul moški glas; Acremonta pa sta pritegnila k sesterim ženskam tudi sesteri moških, med katerimi postane dva sreča zakonca in sta os, okoli katere se vrtili in razvijajo vse dejanje. In zato je francoska veseligr pestrejša in teatrske učinkovitejša.

Med štiri sestre, ki so v omejeni provinci izgubile vse nade in vse sanje in živje pod energičnim poveljstvom najstarejše, Teleda kakor navite ure, mehanično strogo enakomerno, pa de iz Pariza jedra odrasla sestrična Arletta. Iz bogastva, razkošja, hrusta in trušča je padla Arletta naenkrat v bedo: oče ji je propadel z vsem imetjem in se sam usmrtil. Z Arletto svojih postarnih sester in Arletto prebila nato dve leti v vselem dekliškem pariškem institutu in se zdaj priselila tudi v provinčno mesto. Pariški srak prinaša s seboj, pariški temperament in humor, velikomestne svobodne manire in intrige. Kakor čuka je, ki je padla med zaspale karpe. Zgražanje vzbuja, a prinese tudi dvojno srečo: sestrični Mariji in sami sebi. Ostale tri sestrične pa ostanejo s kuharico Ernestino še nadalje komično žalostne stare device, ki jim je edina moška družba stari dobri dekan.

Parizanka Arletta, vražji deklet, je torej motor, ki poganja in razganja ta družbeni stroj. Igra jo ga. Vida Javanova. Spominil sem se Klopstocka, ko sem jo gledal, oziroma tistega Lessingovega hudomušnega sršena: »Wer wird nicht einen Klopstock loben...?« Kdo bi ga. Vide ne hvali? Zmerom je marljiva, Ambiciozna, produktivna itd. Ali kakor ima tisti sršen še en verz, prav tako se mi godi z go. Vid. In tako sem se spomnil še ene umetnice, ki je ni več in kakršne nimamo v vsem svojem ženskem ansamblu: mlade Irma Polakove. Ta bi bila popolna Arletta. Imela je pristen humor, nalezljiv smeh, osebne šarm, prisrčen ton... vse, vse, česar treba za to izvrstno vlogo. Ga. Vida Javanova ni kriva, da vsega tega nima; nlohče pač ne more iz svoje kože. Šarmant-

na humorist je zelo izjemen božji dar, s katerim je čisto mogoče z največjim uspehom igrati Arletto dvestokrat zapored. In v Parizu jo je pač igrala taka Polakica!

Sestre igrajo ga. Nablocka (Teleda), ki je originalna in močna tudi kot karakterna igralka; njeno kočanje je zelo zabavno in v vseh detajlih je zanimivo, čisto naraven tip; ga. Medvedova (Zana) je zelo komična, groteskno humorna, le malce vendar karikirana; ga. P. Javanova (Roza) je fina, diskretno označena starica, ga. Mira Danilova (Marija), 12 let zvesta ljubinka, dozdovno izsorel ognjenik, a gđ. Rakarjeva (kuharica) prav poseben domač značaj. Vse štiri sestre so enako starinsko obložene, uniformirane in nosijo enake zelene nemohne klobuke.

Glavno moško vlogo, profesorja Hyacintha predstavlja g. Zeleznik, z odlično karakterno komiko. Velezabaven je kot obupan pedagog in plah ljubimec. Izavil je cele salve smeha. Ali — po maski in kretnjah je bil vendarle prester in prevec polomljen. Žalovnega, zelo simpatičnega Jacquesa, ljubimca Arlettinga, daje naravno g. Jan, hšnega gospodarja g. Jermian prav dobro in komičnega šolskega slugo g. Sancia polno učinkovito. Končno je tu še dijak Veron, ki ga igra gđ. Slavčeva gladko rutinarano.

Igra je po namški predelavi prevedel g. Ivan Cesar, režijo pa je imel g. prof. O. Šest. Predstava je žela mnogo priznanja in publiko prijetno zabavala. P. Z. Š.

Regulacija pokopališča pri Sv. Krištofu

Ker se bo letos pričelo z urejevanjem parka na pokopališču pri sv. Krištofu in morajo lastniki grobov, ki pridejo v poštev pri reguliranju, spomenike odstraniti, bo maresklo pustil odkopati svoje rajnike in jih prepeljati na pokopališče k Sv. Križu, kar je za združeno z zelo velikimi stroški. Pri tej pripravi bi prosti prizidek mestno načelstvo, da bi primerno znižalo takso za komisijski pregled, zlasti ker so na teh parcelah grobovi srednjih in siromah. njih slojev, ker le na ta način bi mogli ti sloji utrpjeti prevoz svojih dragih rajnikov. Upamo, da bo mestno načelstvo upoštevalo to prošnjo.

Proučevanje raka na živalih

Pomočno in zanimivo predavanje vseučniškega docenta dr. A. Koširja

Ljubljana, 10. marca.

O boleznih in zdravstvenih problemih ljudi bolj: novosti kaj stišijo, zato bi človek mislil, da bo predavanje o raku, ki ga je predelala Prirodnoznanstvena sekcija Muzejskega društva v dvorani Delavske zbornice kot navadno, slabše obiskano. A poljudnoznanstvena predavanja omenjene sekcije imajo že svoje stalne obiskovalce. Predsednik MD g. dr. Pajnič je izrazil zadovoljstvo nad lepo udeležbo, pozdravljal obiskovalce, ki se niso ustrašili predmeta predavanja. Predstavil je predavatelja univ. doc. dr. A. Koširja, ki zna res poljudno predavati, pa tudi iz hubezni do stvari in poslušalcev. Predavanje ki je kazalo na prvi pogled da bo tako »strašno« po naslovu: »Proučevanje raka na živalih kot del proučevanja raka sploše, je postalo takoj tako zanimivo — če je dovoljena primera — kot napet film, vsaj za občinstvo, ki nima sicer vploga v takšna strokovna vprašanja.

Problem raka je čedalje bolj aktualen, kajti rak se bori v večini držav za strahno prvenstvo s tuberkulozo, kot najbolj razširjena bolezen. Kjer je organizacija zatiranja tuberkuloze na višku, ima pa že rak prvenstvo. V naprednejših državah imajo že del časa društva za proučevanja raka, imajo izvestno opremljene laboratorije in zavode za proučevanje te strašne bolezni. Upajmo, da bo tudi pri nas kmalu tako!

Najprej je predavatelj povsem razumljivo razložil, kaj je prav za prav rak. Glavna vzroka nastanka raka, njegovega skrivnostnega povzročitelja seveda še nihče ne pozna. Bolezen raka je pa nenaravno razmnoževanje stanic, razmnoževanje, od katerega nima organizem nobene koristi kot pri naravni rasti, nego je to začetek organskega razkroja. Kot tvorijo rastlinski in živalski organizem stanice, tako je tudi podoben rak po nenaravnih staničnih tvorbah med rastlinami in živalmi. Nazor ne skiptične slike so ponazorilo to podobnost.

Sport

Iz domačega sporta

Drevi ob 19. se bo vršil v Delavski zbornici v klubskih prostorih občni zbor SK Svobode, ki bo izredne važnosti, ker bo odločal o nadaljnji usodi kluba. Na dnevnem redu je namreč vprašanje razpusta Svobode oziroma fuzije z ASK Primorjem. Fuzija bi gotovo znatno okrepila vrste Primorja, ki rabi za ligina tekmovalca mnogo igrancev. V primeru fuzije namreč odpade karentna doba, ki je sicer v veljavi, če igra prestopi v drug klub. Vsekakor je vprašanje, če bo prišlo do združitve, ker je tudi pri Svobodi proti temu precejšen odpor.

V nedeljo se bo odigrala v Ljubljani prva tekma na domačih tleh za ligo prvenstvo. ASK Primorje absolvira svojo drugo tekmo. Preteklo nedeljo je klub igral na tujem terenu, na vročih tleh zagrebških purgarjev. Odnoslo je pa napram Gradjanskemu časten rezultat, saj je izgubil s pičlo razliko enega gola v razmerju 3:2. Tudi za Concordio je to druga tekma, prvo je prav tako kakor Primorje izgubila, in sicer v Beogradu proti BASKU. Ker so za oba kluba točke zelo dragocene, je pričakovati prav resne in napete borbe. Vsekakor je dolžnost Ljubljancem, da v tej borbi ne glede na klubsko pripadnost podpirajo domači klub.

ISSK Maribor je povabil v goste medžarskega prvaka, sloviti budimpeštanski profesionalni nogometaš klub FTC. Tekma se bo vršila v nedeljo na igrišču ISSK Maribora.

V nedeljo se bo vršila v Planici slalom tekma za državno prvenstvo, in sicer iz Kotovega sedla v Tamar. Snežne razmere so prav ugodne in se ni bati, da bo prireditelj odpuščena. Za tekmo vlada med smučarji precejšnje zanimanje. Tekma stafet v Mojstrani je bila zaradi pomanjkanja snega preložena.

Težkoatletska sekcija SK Hrije priredi v soboto 11. t. m. na Viču ob 8. zvečer v sokolskem domu z 20 atletič propagandni nastop v rokoborbi, dviganju uteži in v boks. Uvodna beseda sekcijskega načelnika bo poljsnila razvoj teške atletike. Predprodaja vstopnic na Viču, kot običajno.

S. K. Hrija, težkoatletska sekcija. Za jutrišnji nastop v Sokolskem domu na Viču ob 7. uri naj bodo sledeči atleti. Za rokoborbo go. Gorjanc, Tičar, Gisel, Prestnik, Kunover, Romanjuk, Vodopija, Zibelnik, Abulner, Smitek, Vrečko, Azman, Kokali, Di Batista, Matičič, Ulsberger, Makovec, Berlič, I. in II. Turk, Ovin I. in Bantcin. Za boks sledeči atleti: gg. Pavetič, Orešič, Škafar, Krže, Tavčar, Perdan, Škof, Begovič in Vukovič. Vsak naj prinese s seboj belo opremo. Javiti se Nereču v garderobi v Sokolskem domu na Viču.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 10. marca: Zaprt.

Sobota, 11. marca: Zločin in kazens, I. zvez.

Nedelja, 12. marca: ob 15. uri Pastirček Peter in kralj Briljantin. Izven. Znižane cene.

Ob 20. uri: Dame z zelenimi klobuki. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 13. marca: Zadoščenje, Gospa Chatlema. Red D.

Torek, 14. marca: Zaprt.

Nedelja v ljubljanski drami. Popol-

dne ob 15. uri je mladinska predstava

Pastirček Peter in kralj Briljantin. Veselje

je gledati mlade in stare posetnike, kako

se v rešnici odkritosrčno zabavajo pri tej

predstavi. Zasedba običajna, režija je prof.

Sestava. — Zvečer ob 20. uri pa bo prva

režija zabavne francoske komedije Dame z

V nadaljnjih slikah se je razvila pred gledalci živa, pregledna in povsem razumljiva slika raziskavanja raka s tehničnimi pripomočki na rastlinskem ali živalskem organizmu, na prepranih razrezanih delih tkiva. Z vsem smo se seznanili, kako je treba tkivo pripraviti, da se lahko reže na dovolj tanke rezne, kako se reže, barva, fotografira s pomočjo mikroskopa itd. Predavatelj je vse to razložil zelo jasno s posebno sposobnostjo za poljudno razlaganje.

Prešel je na razlago druge metode proučevanja: gojitev bolnega tkiva (kultura rakovega tkiva), končno je pa razlagal, kako se delajo poskusi na živalih (glodalcih), kunčih, podganah, morskih prašičkih in belih miših. Umetno povzročajo rak pri živalih s katranom ali z infekcijami po posebnih parazitih. Rak se pa tudi pojavi pri belih miših, ki so dovzetne zanj, če jih izpostavimo soncu.

Predavatelj je govoril o poskusnih živalih priručno, da ne nedvomno izloči neželne ljubiteljske živali (ki jih je bilo mnogo na predavanju), niso videli v njem mučitelja. Povedal je tudi, da znanstveniki narkotizirajo miško, preden jo operirajo. Slike so nam dobro predočile zlasti tvorbo kožnega raka, povzročeno s katranom. Te slike smo bile mikrofotogrami. V zadnjih slikah smo zasledovali nastanek kožnega raka, zanimive prenosne v kožnem tkivu. Vsem se je zdelo, da se je predavanje prekmalu končalo.

Ob sklepu je dejal simpatični predavatelj, da upa kot nepopoln idealist, da se bo našel tudi pri nas slej ali prej mecen — kakršnih je nekaj na jugu države —, ki bo omogočil ustanovitve zavoda za proučevanje raka. — To pač želimo vsi. Našim znanstvenikom, ki se s takšno poštvalnostjo brez gnotne podpore — češče tudi brez moralne — posvečajo človekoljubnemu znanstvenemu delu, pa moramo izraziti občudovanje in priznanje.

zelenimi klobuki. Za obe predstavi veljajo znižane dramske cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 10. marca. Baletni večer Pia in Pimo

Malcar. Red D.

Sobota, 11. marca: Nižava. Gostuje gđ. Milena Verbičeva. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 12. marca ob 15.: Mala Floramye.

Izven. Znižane cene. Gostuje g. Dubaj.

Ob 20. Seviljski brivec. Izven.

Globoko znižane cene od 5 do 30 Din.

Ponedeljek, 13. marca: Zaprt.

Torek, 14. marca: Faust. Gostovanje Josipa

Križaja. Izven.

Nastop Josipa Križaja v naši operi.

V torek dne 14. t. m. gostuje kot Mefisto

v operi Faust. Križaj je gotovo eden naj-

odličnejših naših pevcev. S to predstavo bo

proslavil tudi na našem odru, na katerem

je prvič nastopil leta 1907, 25letnico svoje-

ga umetniškega udejstvovanja. Ker ima g.

Križaj med našo gledališko publiko nebroj

prijateljev in spoštovalcev, smo pripravili,

da bo ta večer naša opera polna. Pred-

stava je izven.

Gospodična Milena Verbičeva nastopi

ponovno kot Marta v D' Albejevi operi

Nižava. Opero dirigira kapelnik Neffert,

režija je Primožičeva. Predstava je izven

abonmaja in veljajo znižane operne cene.

Belozrnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 10. marca, katoličanski; 40 mučencev, Stana, pravoslavni 25. februarja.

DANASJNE PRIREDITVE.

Kino Matica: Pred maturo.

Kino Ideal: Salon za lepoto.

Kino Dvor: Sedem orlov.

ZKD: Dežela smehljaja ob 14.15 v kino Matici.

A. D. Emmer

Ove siroti

Roman

Počasi je prispel do svojega voza in naročil Lafleuru, naj vstopi z njim. — Govoriti moram s teboj, — mu je dejal. — Vi, poštaljon, pa dobro poženite, saj ne bo zastoj. Čez pet minut je normanski poštni voz zopet drdral svojo pot. Markizov voz se je pa kmalu izgubil pred njim v oblakih prahu.

Lafleur ni takoj ubogal svojega gospodarja, naj vstopi v voz in sede k njemu. Šele ko je opazil gospodarjev pogled, se je stisnil v kot in nepremično obsedel.

Markiz ni imel časa razmišljati, kaj pomeni to čudno sluzino vedenje. Preveč se mu je mudilo z načrtom, ki ga je bil na hitro roko zasnoval.

Lafleur, poklical sem te... je začel.

Gospod markiz je zelo prijazen.

Tiho, mrcina!... Če sedi tu pri meni, sediš zato, ker boš deset minut moj zaupnik.

Lafleur se je priklonil do kolen svojega gospodarja.

Si me videl... malo prej? — je nadaljeval markiz.

Da, deležen sem bil te časti, gospod markiz.

Si opazil dekleta, ki sem se z njim zabaval?

Bil sem tako nediskreten, gospod markiz.

No, če bo treba, ali se boš spomnil, kakšna je?

O, prav dobro sem si zapomnil njen obraz, — gospod markiz... Temne lase ima, velike žametaste oči, nežno polt, lepo raščeno telo... in ročice... ročice!...

Torej si si jo dobro ogledal, fakot?

Iz udanosti do gospoda markiza...

Torej slušiš...

Lafleuru je zaigral na obrazu komaj viden lokav smehljaj.

No, ali bi mi našel zopet to mlado lepoto, mrcina?

Med desetimi tisoči, če bi mi gospod markiz zapovedal.

No torej, Lafleur, zapovedujem ti to!

Sluga je planil pokonci, pa je takoj zopet premagal svoje presenečenje.

Dobro, fakot, — se je zarežal markiz, — ujel si se... Glej, glej, kako si se pobahal.

Lafleur se je znova lokavo nasmehnil.

V hipu, ko mi gospod zapove, ga bom ubogal, — je dejal. — Gospod markiz naj mi samo dovoli vprašati po imenu...

Saj mi ni znano.

Niti imena ne veste! — je vzdihnil sluga... Upam, da bo gospod markiz vsaj vedel, kam je lepo dekle namenjeno.

V Pariz!... to je vse, kar ti morem povedati... Vedeti pa moraš, Lafleur, da jo ljubim, da sem blazno zaljubljen v to kmetico, to se pravi, da hočem, da postane...

Ljubica gospoda markiza?

Najprej in sicer samo dokler se je ne naveličam... Potem jo pa prevzamem moji prijatelj, če se jim bo ljubilo. To bo stvar gospodov de Mailly, d'Estrees, da in Rogera de Vaudrey. Da ne pozabim, si izročil moje vabilo vitezu de Vaudrey?

Da, gospod markiz; osebno sem izročil vabilo komorniku gospoda viteza Picarda.

Dobro. Vse gre torej gladko, — vse je v najlepšem redu. Gre mi namreč v prvi vrsti za to, da presenetim tega dragega prijatelja z originalno pustolovščino, ki bodo o mi pisali vsi listi...

O, gotovo, gospod markiz!

No torej, fakot, ti boš moral poskrbeti za divjačino... Sted sem ti pokazal, tvoja stvar je dobro slediti, in čim bo ptičje v tvojih krempljih, prineseš jo zvesto svojemu gospodarju.

Potem se je pa udobno zleknil na mehke blazine, rekoč:

Zdaj pa lahko zopet zavzamem

svoje mesto lakaja, tvoja vloga zaupnika je končana.

V veliko presenečenje svojega gospodarja se pa Lafleur ni gnil.

Ah tako, cigan grdi, pa mi vendar ne misliš odpovedati pokorščine?

— Globoko sem vdan gospodu markizu, samo...

Ah, da, nagrado misliš, kaj ne? No, pa naj bo. Če se ti stvar posreči, prejde tale mošnjiček v tvoj žep... Če pa ne, ti prepišem rebra, da boš pomnil, kdaj nisi ustregel svojemu gospodarju.

— Že v naprej sem hvaležen gospodu markizu.

Potem je pa napeljal pogovor drugam, rekoč:

Gospod markiz je dolgo govoril s svojim novim malikom. Je morda gospod markiz vprašal za oboževanja vredno boginjo, odkod je doma?

Ne, z lepoto sem spregovoril samo nekaj besed; izkazalo se je, da je zelo nedostopna in zato še tem bolj hrepenim po njej... Sicer me pa prav nič ne zanima, kdo je ta sramežljiva devičica, imeti jo hočem, ker je mlada in lepa... Če hočeš imeti informacije, evo jih! Ah, saj res, lahko ti povem, da jo bodo v Parizu čakali.

Kdo pa? — je vprašal Lafleur hitro.

Prijatelj njene rodbine, stara šema, seveda...

To mi zadostuje, — je dejal sluga, — vsaj kot pomožni podatek.

O!... Kaj ti pa še manjka, Lafleur?

Kar je treba človeku, ki gre loviti tiče — vaba.

Markiz de Presles se je zasmejal. Vrgel je mošnjiček Lafleuru, rekoč: — Na, tu imaš, tepec!

Hvala, gospod markiz... S to vabo spravim gotovo lepega liščka v kletko, kjer gospod markiz tako dobro kroti gospodične iz Opere.

V mojo vilo! — je vzkliznil markiz veselo, — hočem, da bodo de Mailly, d'Estrees in drugi umirali od ljubosumnosti...

Lafleur se je zadovoljno smehljaj.

Ali mi gospod markiz dovoli zapovedati v njegovem imenu poštaljonu, naj pošlene konje?... Mudi se nam.

Naj torej pošlene!

Sluga se je sklonil k okencu in že je poštaljon na vso moč pognal konje.

Čemu pa tako dirjamo? — je vprašal markiz.

Ker se ustavi normanski poštaljon, ki smo ga prehiteli, na Avgušinskem nabrežju, skoraj ob vhodu na »Novi most«, na vogalu ulice Dauphine.

No in?

In tedaj izstopi lepa neznanka, ki jo je gospod markiz počastil s svojo pozornostjo.

A potem?

Potem mi bo gospod markiz izvolil dovoliti, da pridem čim prej na novi most, da bom lahko za ugrabitev že v naprej vse pripravil.

Dobro.

Zdaj se lahko gospod markiz zanesa name. Normanski poštaljon bo rabil do Pariza še dobri dve uri. No in v treh urah prinesem svojemu gospodarju plen, ki ga ugrabim.

Na markizov migljaj je Lafleur odprl vrata in v opičjo spretnostjo je zopet zavzel svoje mesto zadaj na vozu.

Čim je bil sam, je začel ta vzorni služabnik mrmrati sam pri sebi:

Gre za to, da spravim v svoj žep še drugi mošnjiček, tudi poln lepih cekinov, ali pa me bo gospod pošteno premikastil, ta moj gospod, ki vedno bolj onečašča svoje slavne prednike.

Vidimo torej, da se je Lafleur na samem pošteno nagradil za hlinjeno pokorščino, ki jo je izkazoval svojemu gospodu iz oči v oči.

Zares, — je nadaljeval Lafleur svoj samogovor, — nesramnost je hoteli zapeljati to dražestno dekle, ki prihaja tako naivno iz svojega domačega hraja v markizovo vilo, kjer se doslovno valjajo po dekletih iz Opere, ko se napijo s prijatelji gospoda markiza, s praviimi plemiči, ki pijančujejo in uživajo življenje v naročju prostitutk... Fi! To mi gre na živce. Toda kot pošten sluga, ki dobiva v redu svojo plačo, hočem storiti vestno vse, kar mi je naročil moj razuzdani gospod...

Zakaj kraljica lepote ni bila usmrčena

Proces proti Ruth Juddovi bo obnovljen — Težka obdolžitev milijonarja Hallebrena

Poročali smo že, da bi morala biti 17. februarja v Ameriki usmrčena bivša kraljica lepote Ruth Juddova. Čeprav je apelacijsko sodišče mesta Phenixa zavrnilo njen priziv proti smrtni obsodbi, vendar obsojenka ni bila usmrčena. Ker pa ni bila pomiloščena, se je javnost zelo zanimala, zakaj je bila usmrtev preložena. Nihče tudi ni vedel, zakaj je prav za prav Juddova umorila svoji prijateljici Ano Leroixovo in Jadvigo Somol-senovo. Ruth Juddova je izredno lepa. Med svojimi znanci je bila zelo priljubljena in imela je mnogo oboževalcev. Leta 1931 je bila izvoljena za kraljico lepote države Colorado. Juddova je živela, vsaj kakor se je splošno govorilo, v srečnem zakonu. Njen mož, ugleden zdravnik, se je zavzemal za svojo ženo še nedavno, ko je padla na njo težka obdolžitev umora, češ da njenega zločina ni mogoče razumeti drugače, nego da je ravnila v hipni duševni zmedenosti. Juddova je umorila svoji žrtvi na grozen način. Po umoru je razsekala trupli, stlačila kose v kovčeg in jih poslala v Los Angeles, kjer so zločin odkrili, ko so opazili, da kaplja iz kovčega kri. Oblasti so začele takoj iskati morilca in so ga kaj lahko našle, saj so takoj ugotovile, da pripada kovčeg Ruth Juddovi.

Po groznem umoru je Juddova zbežala z doma in se nekaj časa skrivala, naenkrat se je pa sama javila policiji. Obnavlja proti nji je bila ena največjih senzacij Amerike in razgibala je vso javnost. Dan za dnem se je prenavlalo pred sodno palačo na tisoče ljudi in dotlej še malo znano mesto Phenix je naenkrat oživilo, mestna uprava je pa znala po ameri-

ski navadi takoj izkoristiti ugodno konjunkturo in je spravila dotok ljudi iz drugih krajev v pravo smer. V gledališču so vsak dan priredili posebno predstavo, ki je kazala ljudem sodno obravnavo, vlozo Ruth Juddove je pa igrala znana igralka. Vsi igralci so morali vsak dan prisostvovati obravnavi na sodišču, da so lahko zvečer vse doslovno ponavljali in posnemali udeležence senzacionalnega procesa.

Vse mesto je bilo razburjeno, le morilka je ostala mirna. Nobenih podrobnosti svojega zločina ni hotela izdati, zamen je bilo vse prizadevanje oblasti, da bi spravili iz nje, kaj jo je napotilo v zločin. Tudi smrtno obsodbo je sprejela mirno. Šele nekaj dni pred usmrtnitvijo so ji živci odpovedali. Prosila je, naj bi ji dovolili razgovor med štirimi očmi z ravnateljem jeznice, ki mu je vse odkrito priznala. Trdila je, da jo je prisilil k zločinu v Ameriki dobro znani milijonar Hallebren, ki je imela z njim delj časa ljubavno razmerje in je bila popolnoma odvisna od njega. Hallebren je pa imel prej ljubavno razmerje z Ano Leroixovo, pa se je je naveličal in zahteval od Juddove, naj jo odstrani, kakor ve in zna. Juddova je brez ugovora izpolnila njegovo željo ter umorila Leroixovo in njeno teto.

Na podlagi izpovedi na smrt obsojene morilke so oblasti uvedle preiskavo in ker so zbrale dovolj obtežilnega gradiva, je bil milijonar Hallebren aretiran. Proces bo obnovljen in zato Juddova ni mogla biti usmrčena. Zdaj bo na mesto Phenix še mnogo večji naval radovednežev, saj se bo zagovarjal pred sodiščem splošno znani milijonar.

Vsako leto se da kronati

V Ugandi, ki ji pripada tudi slovitno Lunino pogorje, imajo kralja, ki se da vsako leto kronati, ker zahtevajo tako običaji te dežele. Nedavno se je dal ugandski kralj zopet kronati in obredom so prisostvovali tudi vsi v deželi bivajoči tučci. Svečanosti kronanja so se pričele s službo božjo na prostem, ki jo je daroval anglikanski škof in sicer v jeziku lunjoro. Potem je pa prišel kralj v svečanem oblačilu, imel je svečan nagovor na zbrane dostojanstvenike in goste v obredni kloki, potem je pa odšel v svojo »palačo«, obstoječo iz vej s travo krikih koč, kjer mu je prvi minister posadil na glavo krono in ogrnil nalašč za to svečanost izdelan plašč.

S tem je bil obred kronanja končan. V svečanem sprevodu je šel kralj potem okrog svoje »palače«, najozji kraljevi svetovalci so pa držali nad njegovo glavo velik dežnik, znak kraljevega dostojanstva. Do tu je šlo vse po starih običajih in tradicijah, konec svečanosti je bil pa moderen. Priredili so namreč nogometno tekmo med domačimi moštvi za kraljevo nagrado. Ahi je dobilo zmagovito moštvo pokal ali pečenega bivola, o tem poročilo molči.

Junak škandalov umrl

V Strassburgu je umrl te dni Claus Zorn iz Bulacha, znan po svojih škandalih ne samo v Nemčiji, temveč tudi v inozemstvu. Bil je sin bivšega nemškega državnega podtajnika za Alžirsko-Lotrinško in že od svoje mladosti se je odlikoval z najrazličnejšimi škandali. V eni najelegantnejši strassburskih restavracij je nekoč tako izžival, da je dobil zaušnico in v škandalu sledečem dvoboju ni igral posebno slavne vloge. Leta 1922 je ustanovil svojo stranko in začel izdajati svoj list »Wahrheit«. Njegova stranka pa ni štela nikoli več kot 300 članov. In ven-

dar so ljudje Zornov list zelo radi čitali, ker je bil pisan grobo, bil je poln posviki in besnih napadov, kakor nekdanji »Vaterland« bavarskega separatista dr. Sigla.

Zorn je bil zapleten v mnoge procese zaradi zaljenja časti in večkrat je bil tudi obsojen. Nekoč je izjavil pred sodiščem: »Sem Alžiranec in francosko sodišče priznava prav tako malo, kakor kitajsko«. Končno je državno tožilstvo nehalo preganjati Zorna, češ da ni pri zdravi pameti. Nekoč je udaril nekega pariškega odvetnika, ki se je bil z njim zapletel v točilnici v politični spor, s steklenico po glavi, da se mu je vili kri. Niti alžaske avtonomisti, ki jim je bil politično blizu, niso hoteli imeti z njim nič skupnega. Tudi s svojim starim služabnikom se je nekoč zapletel v spor, iz katerega se je razvil velik škandal.

Pojochi pesek

Da pesek tudi poje, vedo ljudje, ki so bili kdaj v pušavi. Seveda pa ne poje vsak pesek, kajti peščena zrnca morajo biti iz čistega, gladkega kremenja in potreben je dokaj močan veter, da jih dvigne in raznaša. S trenjem poedinih zrnec nastanejo glasovi, ki so tem silnejši, čim močnejši je veter. Če se zrnca peska delj časa medsebojno drgnejo, nastane neke vrste godba in v takih primerih govorimo o pojocem pesku.

Bertram Thomas je ugotovil, da se odlikuje južnoarabska puščava s posebnim pojocim peskom. Izredno visoki toni so podobni sopranu in zvane zelo prijetno. Nekateri globoki toni pa spominjajo na glasove divjih živali in med njimi so celo tako močni, da prekašajo rjovenje leva. Včasih pa buči pesek kakor drveča lokomotiva. Preiskava pojocnega peska pod mikroskopom je pokazala, da so glasovi tem močnejši, čim bolj so zrnca okrogla, dočim robata zrnca sploh ne dajejo nobenega glasu od sebe ali pa le škrpiljejo.

Blizu mesta Copiapo v severni Chili stoji hrib, ki mu pravijo domačini El Bramador, kar pomeni »Kričalec«. Ime je dobil hrib zato, ker domačini verujejo, da kriči od jeze, čim stopi nanj člove-

ška noga. Tu ne gre za glasovi, ki jih povzroča veter, temveč za neposredni dotik; po vsakem koraku nastane trenje peščenih zrnec, ki pod nogami škrip-ljejo in pojo. Na pojochi pesek naletimo v mnogih krajih. To spada k najzanimivejšim prirodnim pojavom puščave in prebivalci puščav ljubijo pojochi pesek nad vse.

Iz Kranja

— Mladinska proslava Masarykovega rojstnega dne. V nedeljo popoldne se je vršila v salonu hotela »Jelen« proslava Masarykovega rojstnega dne, ki so jo priredili otroci, obiskujoči tečaj češkega jezika. Proslave so se udeležili med drugimi gimn. direktor g. dr. S. Dolar, predsednik češke besede g. inž. F. Emmer, starešina Sokolskega društva g. S. Završnik in zastopniki Jugoslovensko-češkoslovske lige. Voditeljica prireditve je bila strokovna učiteljica češkega jezika ga. Božena Čermakova. Otroci so se vdano poklonili predsedniku češkoslovske republike z deklaracijami, petjem in gledališko igro. Po prireditvi so bili otroci pogoščeni. Prireditve je bila zelo prisrčna.

— Mladinski koncert. Glasbena šola priredi v nedeljo ob 11. dopoldne v gimnazijski telovadnici mladinski koncert. Pod spretnim vodstvom ravnatelja šole g. Fakina nastopijo mali solisti, mladinski zbor in orkester. Vstopnina običajna. Občinstvo naj s številnim obiskom pokaže smisel za glasbo in naj s tem podpre tudi gmotno edini glasbeni zavod v mestu.

— Iz zapore je skušal pobegniti. Včeraj so pripeljali v kranjske zapore brezposelnega čevljarkega pomočnika Josipa L. iz Tržiča, ki je kriv posilstva dveh mladoletnih. Popoldne, po zaščitovanju, ga je sodni sluga g. Sinnreich hotel zopet zapreti. Ko pa je odprl vrata ječe, se mu je jetnik iztrgal in zbežal. Sluga je ubral za njim ter ga s pomočjo dveh kolesarjev dohitel blizu kokrškega mostu. Odvedel ga je zopet na varno. Dogodek, ki se je izvršil ravno popoldne, je vzbujal mnogo zanimanja radovednežev.

— Zvočni ktno v Narodnem domu bo predvajal drevi in jutri ob pol 21. ter v nedeljo ob 16. 18. in pol 21. prve originalne zimskeoporne pesmetke »Triglav pozimi« in najnovejši zimskeoporni film »Ljubeczen v snegu«. Dodatek Ufa in jugoslovenski tednik. Prihodnji spored: Raspustin.

Iz Trbove

— Sokolsko lutkovno gledališče. Tukajšnje Sokolsko društvo si je nedavno uredilo lutkovno gledališče, za katero se zlasti naša mladina silno zanima, saj je to novost za našo dolino. Jutri, v soboto 11. t. m. ob 16. uri priredi lutkovno gledališče zabavno igranje »Maribel ali peklenski sluga«. V igri se prepirata za dušo kralja angel in vrag Maribel. Kdo bo zmagal? Angel že izgublja stavo in bi zapravil kraljevo dušo, če bi mu ne prišlo k roki pomoč junak Gasperček, kateremu pomaga tudi čarovnik. Tako umeženo Maribela, peklenskega slugo Smeha in groze polna igra! Vstop imajo tudi odrasli.

— Število okrobovancev v novi bolnici. Lansko leto je tukajšnja bolnica bratovske skladnice sprejela v zdravljenje 674 moških in 372 žensk. Od teh je bilo zdravilno odpuščenih 302 moških in 224 žensk, v domačo oskrbo pa je bilo iz bolnice oddanih 368 moških in 137 žensk, umrlo pa je 9 moških in 13 žensk.

— Delovanje II. skupine Rudarske zadruge v letu 1932. II. skupina Rudarske zadruge razteza svoje delovanje po vseh rudarskih revirjih dravske banovine. Lokalni odbori poslujejo v Trbovljah, Hrastniku, Zagonju, Hudi jami, Rajhenburgu, Kokoju, Velenju, Zabukovci, Petrovčah, Libovah, Drobenedolu, Krmelju, Lesah, Sv. Križu, Mežici, Senniku, Črnomlju, Strančah, Litiji in tudi v cinkarni Celje. Lansko leto so zaupniki II. skupine na vseh navedenih rudnikih izvršili skupno 1883 intervencij. Odposlanih je bilo skupno 66 deputacij, sestankov in zborovanj pa so imeli lokalni odbori skupno 102.

— Jasno, otroci, da podedujete po nekem 100.000 in da je vas sedem sorodnikov. Koliko dobi vsak?

— Nič, gospod učitelj, ker pospravijo vse sodišča in odvetniki.

— Nagla odločitev.

— Dušica, ali hočete postati moja žena?

— Oh, kako ste me presenetili! Dovolite mi trenutek časa.

— Kako dolgo bom pa moral še čakati?

— O, ne posebno dolgo, samo da počakam mamo, ki čaka v sosedni sobi.

V bloku hiš nebotičnika se oddajo:

LOKALI STANOVANJA PISARNE samska stanovanja

3 sob s pritlikinami. poedine sobe ali več skupaj. z eno ali več sobami

Po znižani ceni.

Pojasnila: Gledališka ul. 8-III., soba št. 2

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri fine ribe, brodeto s polento, polenka.

GOSTILNA »LJUBLJANSKI DVOR«,

KOLODVORSKA ULICA ŠT. 23

OBLEKE in SUKNJE

kupite najbolje pri A. Presker.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

SADNA DREVESJA!

Zaradi izpraznitve drevesnic na Poljanah cesti je na prodaj več tisoč visokodebelnih in pritlikavih jablan in hrastov, marelic in broskov po znižanih cenah. Zanimajte se ali zglasite se osebno pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3.

POSESTVO

po nizki ceni proda Stenad v Sevnici.

1424

BULDOG PSICO

(francosko) iščem za križanje s istotakim psom. Ponudbe na: Jakl, Karlovac.

1423

DAMSKA FRIZERKA

dobi stalno mesto s hrano in stanovanjem ter plačo po dogovoru. — Ponudbe s sliko na: Király, Murska Sobota. 1422

RESTAVRACIJO

pri kolodvoru prodam. — Pojasilna: Ruper (Cebav), št. Vid nad Ljubljano.

1421

MANUFAKTURNA

TRGOVINA Z ZALOGO in vsem inventarjem na prometni točki v Ljubljani naprodaj. Potreben kapital 35 tisoč dinarjev. — Ponudbe pod »Slovenskega Narodca«.

1428

»Slovenskega Narodca«.

Rudolf Ocvirk

V KOLODVORSKI ULICI 35 in podružnico

V MEDVEDOVI ULICI 22

v šiški, kjer boste vedno do bro postreženi po najnižjih cenah